

Dr. Hajdu Sándor

Negyvenkét év

„Negyvenkét év, nyolc hónap, tizennégy nap.” Már többször átszámoltam, de újra és újra arra készet egy belső hang, hogy megtegyem megint. És én engedek neki ma is, mint ahogy tegnap és tegnapelőtt és azelőtt... De mintha a mai nap más lenne, mint az eddigiek, sokkal csendesebb. Az irodában sem tornyosulnak a szokásos iratok, a titkárságról még csak egy nesz se szűrődik be hozzám. Csak az utca zaja hallatszik fel a nyitott ablakon keresztül, amire eddig még sosem figyeltem fel, pedig mennyire változatos tud lenni! Igaz, eddig sosem volt lehetőségem ennyi figyelmet fordítani rá.

Csörögni kezd a titkársági telefon, a hangja most valahogy más, olyan lágy, könnyed, légies, szinte dallamos, egyszerűen jó hallgatni. Hallgatnám még, de felveszik. Halk beszélgetés foszlányai keringenek a levegőben, majd finom kopogás után az ismerős, mindig mosolygós arc jelenik meg az ajtóban. Ennyi év közös munka után is irigylem azt a mindent átható derűs optimizmust, ami folyamatosan körbelengi. Valamikor egyszer régen én is tudtam azonosulni vele, de az évek sajnos nem múlnak el nyomtalanul.

– Jó reggelt főosztályvezető úr! Nem voltam biztos benne, hogy már bent van, ezért benéztem, hogy bekapcsoljam-e a telefonálót. Úgy örülök, hogy még ma is találkoztunk!

És ismét rám mosolyog, de valahogy ma nem tudok visszamosolyogni, csak biccentek, hogy kapcsolja a hívást. A telefon pedig csörögni kezd, fényes kijelzőjén táncolnak a számok, a gombok vadul villódnak, én pedig rádöbbenek, hogy a gombok feléne sem tudom a funkcióját. „Mert nem volt időd vele foglalkozni.” – dörmögöm magamnak, de legbelül valami megszorít, és azt kiabálja: „Őskövület vagy, öregember!”

– Nem igaz! – mondom félhangosan, majd felkapom a kagylót. Egyenletes halk búgó hang fogad. Letette. Ingerülten csapom le, de nem tudom, kire vagyok mérges. A hívóra, mert túl keveset várt, vagy magamra, aki munka helyett a saját helyzetén mereng. Azon a helyzeten, amit hosszú évek alatt alakítottam ki, amibe annyi munkát és erőfeszítést öltem bele. Munka, szakma, becsület. Jelent ez ma még valamit? Remélem igen, de egy kicsit már úgy tűnik, mintha egy rossz szlogen lenne.

– Réka! Kérem, jöjjön be! – kiáltom ki a résnyire nyitva hagyott ajtón, és mint két évtizede mindig, ő már jön is.

– Nem sikerült bekapcsolnom a hívót? Ne haragudjon, máris visszahívom!

– Nem szükséges, majd később beszélünk vele. Kérem, hozza be az átnézésre váró anyagokat, szeretnék haladni velük. A közös meghajtón pedig valamiért üres a digitálisan aláírásra váró iratok mappája. Kérem, nézze meg, hogy nincs-e valami technikai probléma vele.

Mire a mondat végére érek, már az ajtóban állok. El kell mennem, el minél messzebb ettől a helyiségtől. Ma valahogy olyan üres, rideg. Talán mert a családi fotók is egy halomban vannak az asztal sarkán, pedig máskor keretezve az asztról, a szekrényről mosolyognak rám. Feleség, gyerekek. Régi képek, régi tartókban. A Jó Isten nem hagyta, hogy újabb képek készülhessek róluk, de én elképzelem őket, milyenek lennének.

Réka még mondani akart valamit, de én már a folyosón vagyok. Arcáról mintha kis értetlenséget olvastam volna le, pedig ez nem jellemző rá. De ezzel most nem foglalkozok, mert elkezdem szokásos napi körutamat. Mint mindig, most is az iktatóban kezdek. Évtizedeken át ez a hely egyet jelentett számomra a mérhetetlen mennyiségű irattal, az iktatóbélyegző kopogásával, a tintától átitatott asztalokkal, ahova számolatlanul özönlött be és ki a papír. Most pedig pár doboztól eltekintve csak az emberek és a számítógépek vannak itt. A klaviatúrákon való csendes gépelés járja be a teret. Hol van már az a rettentő nyüzsgés, ami egykor elválaszthatatlan része volt a hivatalnak? A papírok eltűntek, a digitális iratok megérkeztek, és ez jól van így. Az én fülemben azonban mindig ott lesz halk háttérzajként az elmúlt évtizedek iratainak susogása. Olyan iratoké, melyeken emberi sorsok, életek múltak, mi pedig megkaptuk a lehetőséget, hogy döntsünk róluk, és mi meg is tettük: néha hibákkal, de mindig tisztességgel.

– Jó reggelt főnök úr! – kiáltják egyszerre ketten is, mire a többiek is felnéznek a gép mögül és ki-ki a maga módján üdvözl. – Nem gondoltuk, hogy még ma is bejön hozzánk, mert István már volt itt és kiadta a feladatokat.

– A helyettesem? – kérdezek vissza, de igazából tudom, hogy ő volt, és a helyeslő bólogatások után fordulok is ki az ajtón.

Elindulok az ügyintézői irodák felé, melyekhez hosszú, széles folyosókon keresztül vezet az út. Megállok néha szétnézni, épp úgy, mint amikor ebbe az épületbe kerültem. Micsoda különbség volt a korábbi szocreál épületből átköltözni ebbe a szecessziós stílusba épült századfordulói épületbe. Mindig lehet találni új részleteket, remélem most is így lesz. Vagy csak a hosszú idő alatti feledés játszik fura játékot velem?

– Igazán szép ez az épület, ugye milyen jó érzés a történelmi falak között dolgozni? – nyitok be az első irodába, ahol a gyakornokok ülnek. Sűrűn bólogatnak, bár tudom, hogy nem így gondolják. Bármikor átköltöznének egy légkondicionált, világos, a dohosságot hallomásból sem ismerő modern irodaépületbe.

– A gyakornoki képzés második ütemét a tegnapi napon leadtuk Istvánnak. Holnap délutánra kaptunk tőle időpontot átbeszélni a részleteket. Vagy nem ezért jött? – kérdezi egyikük.

– Hát igen..., ezért jöttem... – és sietve becsukom magam mögött az évszázados ajtót, ami búcsúzóul még nyikordul egyet. Sietek, mert több szó nem jönne ki a torkomon, egy nagy gombóc elszorította azt. „Mi van veled?” – kérdezem magamtól, mert nem tudom hova tenni az érzést, de válasz helyett újra nekilódulok az épületnek. Ajtók, folyosók, oszlopok, korlátok és irodák jönnek szembe velem. Méltósággal merednek rám időtlen szépségükkel. Remélem az idők folyamán én is meg tudtam úgy őrizni méltóságomat, ahogy ők teszik ezt nap, mint nap.

Az ügyfélszolgálaton kötök ki, hogyan jutottam oda, nem tudom. Röpké pillantásokat vetnek felém mind a dolgozók, mind az ügyfelek. Utóbbiak megnyugodva konstatálják, hogy nem húzok sorszámot, talán így kicsit hamarabb kerülhetnek sorra. Minden pultnál érzem az ott dolgozók akaratát, erőfeszítéseit, segítő szándékát. Együtt indultunk útnak, együtt építkeztünk, együtt tartottuk a lelket a másikban. De nem együtt fejezzük be. Ez az élet rendje.

A sorszámosztó mellett feltűnik Réka és István, kérdően pillantanak felém, de én elfordulok, nincs időm foglalkozni velük. Mert menni kell. Mert dolgozni kell. Mert valamit intézni kell... De mit is intézek én most pontosan?

– Főosztályvezető úr, hagy kísérik vissza az irodájába. – szólít meg István, és én nem ellenkezem. A liftet várva még visszanézek a pultok irányába, némán megköszönöm az ott ülők munkáját. Lehet én erre nem is lettem volna képes.

– Egy pillanat, mindjárt jövök! – ugrom ki hirtelen a liftből, a már záródó ajtón keresztül és sietek vissza az ügyféltérbe. Gyorsan pásztázom az ablakokat, egy személyt keresek, beszélnem kell vele. Nem tudom miért, de most jött el ennek az ideje. Évek óta kerülgetjük egymást, egy már a feledés homályába vesző konfliktus miatt, és most elég erősnek érzem magam ahhoz, hogy azt mondjam neki: „Én hibáztam!”.

Nem találok sehhol, talán ma nem dolgozik. Csüggedés vesz rajtam erőt, mintha ezt máskor nem tudnám vele megbeszélni. A pillanat elszállt, talán az akarat és a lehetőség is, de ezt már csak a szürke homályba burkolózó jövő tudja.

Visszaérek az irodámhoz, a titkárságon kis csoportosulás fogad. Halk köszönések keresztüztüében becsukom magamra az ajtót és leülök a velem együtt sokat megélt íróasztalomhoz. „Még mindig nincsenek itt a kért iratok.” – motyogom magam elé, majd a telefonra pillantva már közönyösen konstatálom, hogy nem fogadott hívásom sincs.

Elfáradtam. Arcomat kezembe temetve kicsit megpihenek, majd elindulok az ajtó felé, amely túloldaláról egyre hangosabb beszélgetés és nevetgélés hallatszik. Egy gyűrött papírt látok meg az asztal alatt. Felveszem és mielőtt a kukába dobnám egy mondat suhan át a szemem előtt:

„A teljes öregségi nyugdíjhoz beszámítható szolgálati idő összesen: Negyvenkét év, nyolc hónap, tizenégy nap.”